

Justitiedepartementet

Uppföljning efter möte den 20 oktober 2020 (Ju2020/04361)

Övergripande

Länsstyrelserna har i skrivelse till Justitiedepartementet den 23 juli 2019 gjort gällande ett behov av översyn av vissa bestämmelser i stiftelselagen. Framställningen var inte uttömmande utan syftade även till att visa på ett behov av en översyn av lagstiftningen för stiftelser. Nedan följer svar på de frågor som departementet ställt till länsstyrelserna efter mötet den 20 oktober 2020.

Svaren i denna skrivelse bygger till viss del på befintlig statistik vad gäller ärenden och kostnader men också på antaganden. Statistiken inkluderar i vissa delar även stiftelser enligt tryggandelagen, som utgör ca 8 procent av det totala antalet registrerade stiftelser.

Det är svårt att ge en bild av vilka kostnadsmissiga effekter som kan förväntas av de förslagna förändringarna. Länsstyrelserna vill därför särskilt betona att vinsterna med de förslag till förändringar som lyfts fram inte kan mätas i kostnadsbesparingar utan det handlar om en stärkt rättssäkerhet och ett ökat förtroende för såväl myndigheterna som stiftelseformen som sådan.

Inom stiftelseverksamheten arbetar totalt drygt 25 årsarbetskrafter. Det finns ca 19 500 stiftelser registrerade i landet och dess samlade förmögenhet uppgår till betydande belopp. Som exempel kan nämnas att stiftelser med säte i Västra Götaland och Halland (ca 3 150 stiftelser) har en förmögenhet på 138 miljarder kronor (bokfört värde). Dessa stiftelser utgör 16 procent av alla registrerade stiftelser.

Avslutningsvis vill länsstyrelserna nämna att det finns intresse från Skatteverket att vara en del i denna process då de har uppmärksammat att stiftelser riskerar att användas vid ekonomisk brottslighet.

Länsstyrelserna

Svar på frågor

Besparing på myndigheten vid genomförande av lämnade förslag samt effekt för stiftelserna

Nedan följer svar för varje lämnat förslag. Svaren följer länsstyrelsernas rubricering i den ursprungliga skrivelsen. Inför besvarandet av frågorna har statistik och upplysningar hämtats in från respektive länsstyrelse.

3.1.1 Stiftelsebegreppet och stiftelsen som en rättskapabel juridisk person

Förslaget vilar till stor del på rättssäkerhetsaspekter, att det inte ska råda några tvivel kring om en stiftelse är en stiftelse, vilket skulle vara till gagn för samtliga som kommer i kontakt med stiftelser. Myndigheter, enskilda och stiftare kan antas gynnas av en större säkerhet och förutsägbarhet kring stiftelsebegreppet och stiftelsen som juridisk person. Förutsättningarna för en konstituerande registrering har ändrats sedan stiftelselagen infördes eftersom det numera råder en allmän registreringsplikt. Det är förenat med svårigheter att närmare uppskatta vilka besparingar som skulle kunna bli resultatet för länsstyrelsernas del om förslaget genomfördes. Det finns dels inget konkret förslag på hur en ändring skulle kunna genomföras dels påverkar registreringen länsstyrelsernas hantering av stiftelser i flera delar.

Antalet nyregistreringsärenden avseende stiftelser uppgick år 2020 till 597 ärenden och år 2019 till 837 ärenden. Länsstyrelserna uppskattar att av dessa ärenden så berörde 26 procent av ärendena under 2020 respektive 32 procent av ärendena 2019 svårigheterna att bedöma om det som var anmält utgjorde en giltig stiftelsebildning eller inte. Tidsåtgången för ett mer komplicerat ärende har uppskattats till mellan 8–40 timmar. Detta kan jämföras med att ett komplett registreringsärende som inte väcker gränsdragningsfrågor kring stiftelsebegreppet tar ca 3 timmar i anspråk.

Ovan visar på att en ordning där det är tydligare vilka förutsättningar som ska vara uppfyllda för registrering, och där registreringen också skulle vara konstituerande, skulle innebära en besparing för länsstyrelserna. Det skulle sannolikt innebära besparingar även om det inledningsvis skulle kunna förekomma ett ökat antal ärenden i förvaltningsdomstol på grund av nya lagregler.

Hur stiftelserna skulle påverkas av förslaget beror på om ändringen gäller redan registrerade stiftelser eller endast nybildade stiftelser. För stiftare och framtida stiftelser bedöms en konstituerande registrering vara till fördel då den skulle öka säkerheten för avsatta medel.

3.2.1 Hur styrelseledamöter eller förvaltare ska utses för en stiftelse

Förslaget syftar till att underlätta tillsynen av stiftelser och försvåra att den verkliga kontrollen av en stiftelse utövas av någon som inte länsstyrelserna kan

Länsstyrelserna

ingripa mot. Någon direkt besparing för länsstyrelserna på grund av förslaget kan inte pekats ut utan vinsten ligger på ett mer övergripande plan då transparensen ökar och möjligheten till missbruk av stiftelseformen minskar. Detta torde också ligga i linje med eventuella krav eller önskemål hos andra myndigheter att försvåra missbruk av stiftelser för exempelvis skattebrott, penningtvätt eller terrorfinansiering.

En besparingseffekt av förslaget kommer däremot sannolikt kunna märkas i länsstyrelsernas hantering av ändringsanmälningar avseende styrelseledamöter i en stiftelse då den materiella prövningen av en sådan anmälan kommer att underlättas. Med tanke på att länsstyrelserna hanterar drygt 6 300 sådana anmälningar per år kan besparingen bli märkbar. Inledningsvis kommer den dock vara marginell vid ett antagande om att en regeländring bara kommer att träffa nya stiftelsebildningar.

Förslaget bedöms inte ha några negativa effekter på stiftelserna då stiftaren alltfjänt har stora möjligheter att föreskriva hur förvaltningen av stiftelsen ska ordnas.

3.2.2 Skydda stiftelser mot jäv

Förslaget syftar till att öka skyddet för stiftelser som i egenskap av ägarlösa förmögenhetsmassor som många gånger har ett allmännyttigt ändamål kan betraktas som extra skyddsvärda. Jävsbestämmelserna för stiftelser bör i vart fall gå i takt med vad som gäller för andra associationsformer. Även ett utökat jävsskydd (utöver ställföreträdarjäv) bör kunna övervägas på grund av att stiftelser saknar ägare samt att en stiftelses destinatärer i regel saknar möjlighet att påverka en stiftelses förvaltning.

För länsstyrelsernas del bedöms förslaget ha begränsade effekter. Möjligen skulle en idag liten ärendegrupp, utseende av god man för stiftelser (2 kap. 14 och 21 §§ stiftelselagen), kunna öka något.

För stiftelsernas del bedöms inte förslaget ha några negativa effekter. För de stiftelser som kan behöva begära förordnande av en god man på grund av jäv kan en viss kostnad uppstå för den gode mannen.

3.3.1 Bokföringsskyldighet för stiftelser som bedriver insamlingsverksamhet

Ändringen syftar till ett utökat skydd för givare och bättre insyn för allmänheten i vanliga stiftelser som bedriver insamlingsverksamhet. Det kommer att innebära en mer kvalificerad kontroll av att gåvor och medel som samlas in av stiftelser hanteras på ett riktigt sätt. Regelverket bör också behandla stiftelser som bedriver insamlingsverksamhet lika oavsett hur stiftelsen har bildats. Det strängare regelverket för insamlingsstiftelser är motiverat just för att de bedriver insamlingsverksamhet och några beloppsgränser för dessa är inte satta.

Länsstyrelserna

Det saknas förutsättningar att ta fram uppgifter som hur många stiftelser som kan komma att beröras av föreslagen ändring. Det är därför svårt att uppskatta hur länsstyrelserna kommer att påverkas men det kan komma att innebära en ökad hantering av årsredovisningar då fler stiftelser skulle bli bokföringsskyldiga.

För de stiftelser som kan komma att bli bokföringsskyldiga på grund av förslaget kan kostnader för bokföring och upprättande av årsredovisning tillkomma.

3.4.1 Revisors skyldighet att anmäla brott

För länsstyrelsernas del bedöms förslaget vara neutralt.

För stiftelserna som kollektiv och juridisk form kommer det att innebära ett ökat skydd för stiftelsen och stiftelseförmögenheten. I vilken utsträckning det kan innebära en kostnadsökning för revisionen av stiftelser är inte utrett.

För brottsbekämpande myndigheter skulle förslaget kunna leda till ett ökat antal brottsanmälningar.

3.5.1 Regler om ändring av föreskrifter i ett stiftelseförordnande

Länsstyrelserna hade under 2020 drygt 170 ärenden om ändring av föreskrifter i ett stiftelseförordnande. Minst ett tjugotal av dessa ärenden avvisades i sin helhet med hänvisning till att begärda ändringar inte omfattade länsstyrelsens kompetens utan Kammarkollegiets. Det finns också flera ärenden med blandat utfall där vissa begärda ändringar har avvisats medan andra som fallit under länsstyrelsens kompetens har bifallits. Det är dock inte möjligt att få fram uppgift om hur många dessa ärenden är.

Frågan om en ändring faller inom länsstyrelsernas eller Kammarkollegiets kompetens har ställts på sin spets i de ärenden som resulterat i rena avvisningsbeslut. Samtliga ärenden om ändring av föreskrifter inrymmer dock en mer eller mindre krävande bedömning av om länsstyrelsen är behörig myndighet. Flera länsstyrelser har uppskattat att mellan 30–50 procent av ärendena inrymmer en mer krävande bedömning av behörighetsfrågan.

En ordning där frågor om ändring av stiftelseförordnanden skulle vara samlad hos antingen länsstyrelserna eller Kammarkollegiet skulle innebära en betydande besparing eftersom det nu är flera myndigheter som måste göra samma bedömningar. Det skulle också innebära betydande besparingar dels genom att frågan om myndighetens behörighet faller bort dels genom att behovet av att vägleda och ge den sökande stiftelsen tillfälle att justera sin ansökan faller bort.

För stiftelsernas del bedöms en hantering av ändringar samlad till en myndighet ha stora fördelar och underlätta deras arbete. De bedömningsfrågor som är svåra för de myndigheter som hanterar lagstiftningen dagligen kan många gånger vara mycket komplicerade och teoretiska för stiftelsen och kräva att stiftelsen anlitar ett särskilt kunnigt ombud. Det kan därför antas att en ändrad ordning skulle

Länstyrelserna

innebära en besparing både i tid och pengar för stiftelserna. Vissa ärenden är dock idag avgiftsbelagda och besparingen för den enskilda stiftelsen påverkas givetvis av hur det skulle regleras i framtiden.

3.5.2 Om ändring efter tillstånd av tillsynsmyndigheten

Några direkta effekter för länstyrelserna är svåra att uppskatta. Både länstyrelserna och stiftelserna har dock att vinna på att lagstiftningen är tydlig och överensstämmande med dess förarbeten.

3.5.3 Om upplösning av mindre stiftelser i vissa fall

Under 2020 hanterade länstyrelserna 205 ansökningar om tillstånd att få upplösa stiftelsen. Av dessa var det endast 74 procent som ledde till ett bifall. En förenkling av kraven till att inkludera färre bedömningsfrågor skulle korta arbetstiden per ärende. I kombination med tydligare regler om hur en stiftelse upplöses (se nedan 3.8.2) skulle även ärendemängden kunna minska.

3.6.1 Länstyrelsen har inte möjlighet att ansöka om likvidation för stiftelse

Förslaget bedöms inte påverka länstyrelsernas arbete i någon större utsträckning. Förslaget syftar till att utöka borgenärsskyddet och försvåra att stiftelser drivs i strid med regelverket.

Det kan även finnas anledning att överväga en möjlighet för länstyrelserna att ansöka om likvidation även i andra fall, jämför p 3.7.2 och nedan under rubriken herrelösa stiftelser.

3.6.2 Kodifiering av stiftelses upplösning

Se nedan under p. 3.8.2.

3.7.2 Fråga om utseende av styrelse eller förvaltare när sådan saknas för en stiftelse

Länstyrelserna har till uppgift att förordna styrelseledamot när det behövs för att styrelsen ska bli beslutför eller förvaltare för en stiftelse om det saknas.

Den uppskattade ärendemängden uppgår till ett hundratal årligen. Närmare uppgifter om hur många ärenden som avser stiftelser där styrelse eller förvaltare saknas är inte möjliga att ta fram men det rör sig uppskattningsvis om ca 20 ärenden per år. Dessa ärenden kan ta mycket tid i anspråk då det kan vara svårt att finna någon eller några som vill åta sig uppdraget.

Möjligheten att förordna en god man för en sådan stiftelse skulle underlätta för länstyrelserna och säkerställa att stiftelsens eventuella tillgångar i första hand tjänar det ändamål som de är avsedda för. Vilket uppdrag och vilka befogenheter

Länsstyrelserna

som ska tillkomma en god man behöver utredas. Till exempel om en god man ska kunna ansöka om likvidation av stiftelse och om den under vissa förutsättningar ska kunna besluta om en stiftelses upplösning.

Förslaget bedöms inte påverka stiftelserna i allmänhet. För de stiftelser som annars lämnas utan fungerande förvaltning är förslaget av avgörande betydelse för att de ska kunna fortsätta verka i enlighet med sina föreskrifter eller upplösas på ett kontrollerat sätt.

3.7.3 När testamentariska stiftelseförordnanden i vissa fall inte kan verkställas

Förslaget beräknas inte påverka de länsstyrelser som ansvarar för tillsyn och registrering av stiftelser. Däremot löser förslaget en brist i lagstiftningen sedan stiftelseverksamheten koncentrerades från 21 länsstyrelser till 7 länsstyrelser. Det kommer att underlätta för övriga länsstyrelser i de fall handläggning av ett ärende skulle hänföras till en länsstyrelse som i övrigt saknar uppgifter på stiftelseområdet.

Stiftelserna påverkas inte av förslaget.

3.7.4 Förhandsbesked

Frågan om förhandsbesked har utgått i och med Högsta förvaltningsdomstolens avgörande i HFD 2020 ref 37.

Vad gäller länsstyrelsernas uppgift att lämna råd och upplysningar till stiftelser så uppgår arbetstiden uppskattningsvis till ca 12 procent av den totala tiden. Det omfattar även serviceskyldigheten enligt förvaltningslagen då det inte är möjligt att skilja dem åt.

Av förarbetena till stiftelselagen (prop. 1993/94:9 s. 199) framgår att serviceskyldigheten gentemot stiftelser är långtgående och kan inkludera frågor kring hur ett stiftelseförordnande ska tolkas i ett visst avseende. Det kan många gånger vara svårt att lämna den sortens service utan att passera gränsen för vad som förvaltningsrättsligt skulle kunna uppfattas som ett beslut.

Både länsstyrelserna och stiftelserna skulle ha att tjäna på att det gjordes tydligare vad som ingår i länsstyrelsernas skyldighet att lämna råd och upplysningar.

3.8.1 Styrelseledamot får inte vara försatt i konkurs eller förvaltarskap – saknas att de ska intyga på heder och samvete

Förslaget bedöms inte påverka länsstyrelsernas arbete i någon större utsträckning. Däremot skulle det inskräpa allvaret och vikten av att iakttä tvingande bestämmelser i stiftelselagen. Förslaget syftar också till att stiftelser ska behandlas likadant som andra juridiska personer i jämförbara frågor.

Förslaget bedöms inte påverka stiftelserna.

3.8.2 Avregistrering av stiftelser

Länsstyrelserna lägger mycket tid på att besvara frågor kring hur en stiftelse upplöses och vad som krävs för avregistrering. Lagstiftningen saknar tydliga anvisningar kring vad som krävs för att en stiftelse ska anses upplöst och vad som krävs för avregistrering. Detta leder i många fall till undermåliga ansökningar eller anmälningar om upplösning eller avregistrering och att underlaget måste kompletteras och bedömas från fall till fall.

Länsstyrelserna har tidigare pekat på den särskilda bestämmelse som slår fast att en insamlingsstiftelse är upplöst när den saknat tillgångar under en sammanhängande period om två år (11 kap 2 § stiftelselagen). Det ska tilläggas att den bestämmelsen inte är uttömmande utan upplösning anses kunna ske även på annat sätt vilket dock inte regleras uttryckligen i stiftelselagen.

Under 2020 hanterade länsstyrelserna 427 avregistreringsärenden. Motsvarande siffra för 2019 var 362 ärenden.

En lagstiftning som lämnar tydligare besked kring upplösning och avregistrering av stiftelser kommer bespara länsstyrelserna tid såväl i handläggningen av ärendena som i servicen gentemot stiftelser.

Under åren 2019–2020 har det också förekommit ca 20 ärenden där det är fråga om stiftelser som vill avregistreras med hänvisning till att de inte är stiftelser. Ett antal av dessa har prövats i domstol, framförallt förvaltningsdomstol. Länsstyrelserna saknar rättsliga förutsättning för avregistrering på den grunden vilket påverkat utgången i de ärenden som prövats av förvaltningsdomstol. En stiftelse har vänt sig till allmän domstol för prövning av sin rättsliga status vilket resulterade i att tingsrätten (Linköpings tingsrätt, mål nr T 4784-19, 2020-10-01) fastställde att det inte var någon stiftelse och således skulle avregistreras. Ett sådant ärende tar mycket tid i anspråk. I aktuellt mål där en kommun var motpart hade dock inte några anspråk på ersättning för rättegångskostnader framställts. Tidigare rapporterat mål som avgjordes av hovrätten lämnade dock länsstyrelsen med motpartens rättegångskostnader om ca en kvarts miljon kronor.

Förslaget bedöms även underlätta för stiftelserna.

3.9.1 Insamlingsstiftelser – bildande av stiftelser utan att tillskjuta kapital

Det har inte varit möjligt att ta fram samlade uppgifter för länsstyrelserna avseende insamlingsstiftelser. Följande avser Länsstyrelsen Stockholm. Idag är 382 insamlingsstiftelser registrerade hos myndigheten (779 stiftelser totalt i landet). Under 2020 skickades 97 påminnelser om att lämna in årsredovisning och i januari 2021 saknades årsredovisningar för 63 insamlingsstiftelser.

Ett krav på ett initialt kapital för bildande och registrering av insamlingsstiftelser kan förmodas underlätta och leda till besparingar för länsstyrelserna. Ett kapitalkrav kan antas innebära att stiftaren, styrelsen eller förvaltaren kommer vilja att noggrannare undersöka förutsättningarna för uppfyllandet av stiftelsens

Länsstyrelserna

ändamål och insamling av medel till det. Det kan också antas att insamlingsstiftelsen blir mindre attraktiv för missbruk om det blir krav på att tillskjuta medel reserverade för revision, tillsyn med mera. Ett föreslaget kapitalkrav kan även antas leda till en bättre regelefterlevnad vad gäller upprättande och offentliggörande av årsredovisning. Vilka insamlingsstiftelser som inte fullgör sina skyldigheter och som andra myndigheter kan eller bör ha intresse av att granska kommer då också bli tydligare.

De senaste åren har det dykt upp i vart fall ett par företag vars verksamhet går ut på att mot betalning bistå personer med att bilda insamlingsstiftelser. Dessa står för en stor del av nyregistreringen av insamlingsstiftelser. Dessa stiftelser har många gånger ett ändamål som ligger i linje med stiftarens företagsverksamhet. Någon närmare tillsyn och kontroll av hur dessa stiftelser används i praktiken har ännu inte utförts.

3.10.1 Avgifter för registerhållning och tillsyn

Se nedan.

3.10.2 Förseningsavgift – årsredovisningar

Uppskattningsvis lämnar drygt 15 % av stiftelserna in sin årsredovisning för sent. Årsredovisningen är en viktig del i länsstyrelsernas tillsyn och om stiftelserna inte följer årsredovisningslagen bör det resultera i ett mer verkningfullt ingripande än vad som kan göras idag. Dagens förfarande med påminnelser, föreläggande och vitesföreläggande är tidskrävande och ineffektivt då det innebär att resurserna får läggas på administration istället för verksamhet. Länsstyrelserna anser att det bör utredas om det kan införas andra verktyg för myndigheterna att ta till som är mer kännbara och effektiva. Exempelvis bör ett system med olika nivåer i förseningsavgift, så som Bolagsverket tillämpar när det gäller aktiebolag, kunna övervägas under förutsättning att företrädaransvaret samtidigt utreds.

Herrelösa stiftelser

Länsstyrelserna kan idag finna 14 stiftelser i registret som saknar styrelse eller förvaltare. I något fall rör det en stiftelse med kapital kvar men där Kammarkollegiet har bedömt att det inte är någon stiftelse. I andra fall finns det kända medel i stiftelserna men det har ändå inte gått att förordna styrelse eller förvaltare. I vissa fall är förhållandena i stiftelserna okända.

Anmäld och misstänkt brottslighet

Länsstyrelserna har i fråga om stiftelser ingen anmälningsplikt för misstänkta brott. Ingen länsstyrelse har anmält brott de senaste åren och för tiden före det har det funnits ett antal fall där anmälan har lämnats in. Länsstyrelserna är av

Länsstyrelserna

uppfattningen att det trots detta finns stor anledning att anta att det finns misstänkt brottslighet som skulle kunna anmälas. Det område som framför allt kan vara aktuellt för en anmälan är misstänkt bokföringsbrott på grund av underlåtenhet att såväl upprätta årsredovisning som att skicka in årsredovisningen till länsstyrelserna. Som ovan nämnts är det uppskattningsvis ca 15 % av stiftelserna som inte lämnar in årsredovisningen i tid eller inte alls. Även annan misstänkt brottslighet, till exempel trolöshet mot huvudman, har förekommit och anmälts.

Stiftelser kommer att nämnas i den kommande nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige, som upprättas av Samordningsfunktionen för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. I arbetet med att ta fram riskbedömningen har det konstaterats att brottsbekämpande myndigheter uppmärksammat att stiftelser används som brottsverktyg och som ett led i penningtvätt och finansiering av terrorism. Från länsstyrelserna pekar vi bland annat på att det för stiftelser, i jämförelse med andra associationsformer, finns en möjlighet till anonymitet och att stiftelserna inte är lika strängt reglerade. Riskbedömningen förväntas vara klar i mars i år.

Länsstyrelserna har fått information från Skatteverket om att det finns flera riskanalysrapporter som gjorts de senaste åren där man pekat på ett problem med att svenska stiftelser riskerar att användas vid ekonomisk brottslighet.

Avgifter för registerhållning och tillsyn

Avgifterna för stiftelseverksamheten har varit desamma under en längre tid. Länsstyrelsernas kostnader för stiftelseverksamheten täcks i olika utsträckning av avgifterna. Det varierar från 20 % upp till 80 % kostnadstäckning. Vidare innebär de många olika avgiftsnivåerna stor administration för länsstyrelserna. Länsstyrelserna förespråkar en enhetlighet i avgifterna och lämnar förslag enligt nedan. Förslagen bygger på beräkningar som täcker kostnaderna och ger utrymme för förvaltning och utveckling av befintligt IT-stöd för stiftelseregistret. Därutöver föreslår länsstyrelserna att det bör införas en registreringsavgift.

1. Enhetliga avgifter

Registerhållningsavgift

En registerhållningsavgift bör kunna fastställas till 700 kr för att täcka kostnader för handläggning och administration respektive underhåll och utveckling av system. Detta blir en förändring för stiftelserna eftersom avgifterna idag är 600 kr för en näringsdrivande stiftelse och 425 kr för övriga stiftelser. Som jämförelse kostar ett ärende om ändring av registeravgifter i genomsnitt 600 kr. Under 2020 hanterade länsstyrelserna 6 370 sådana ärenden.

Tillsynsavgift

Tillsynsavgiften är idag 600 kr, för stiftelser som utövar näringsverksamhet och 425 kr, för övriga stiftelser med undantag för stiftelser som står under begränsad tillsyn eller under kontroll av Svensk Insamlingskontroll i vissa fall. För sådana

Länsstyrelserna

stiftelser är avgiften 200 kr. Länsstyrelserna anser att de stiftelser som står under begränsad tillsyn enligt 9 kap. 10 § första stycket stiftelselagen ska betala en lägre avgift. Trots undantaget från tillsyn omfattas dessa stiftelser av vissa av tillsynsmyndighetens uppgifter och under vissa förutsättningar kan de även bli föremål för full tillsyn. I övrigt finns inga motiv för att göra skillnader i avgifterna. Länsstyrelsen föreslår en tillsynsavgift för de stiftelser som står under begränsad tillsyn på 400 kr och för övriga en tillsynsavgift på 800 kr.

2. Det införs en registreringsavgift

Inom flertalet områden finns idag en avgift för prövning av ansökan. Ett registreringsärende kostar länsstyrelserna i snitt ca 3 800 kr. I detta ingår endast kostnader för handläggning och inte övrig administration. Med tillägg för administration och overheadkostnader bör avgiften kunna följa avgiftsklass 5 (4 600 kr). Dock är i dagsläget ett ärende om registrering av stiftelser ett anmälningensärende och inte ett ansökningsärende varför hänvisningen till avgiftsförordningen inte kan göras fullt ut.

Denna skrivelse med svar på departementets frågor är framtagen av länsstyrelserna gemensamt genom en arbetsgrupp inom nätverket för länsstyrelsernas chefsjurister.

På länsstyrelsernas vägnar

Helena Schultz

Funktionschef Västra Götaland

Joel Amram

Jurist Stockholm